

Sygn. akt IV KK 576/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 listopada 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk (przewodniczący)

SSN Dariusz Kala (sprawozdawca)

SSN Andrzej Stępka

Protokolant Małgorzata Gierczak

w sprawie **M. G.**

skazanego za czyn z art. 209 § 1a k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 19 listopada 2021 r.

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść skazanego
od wyroku Sądu Rejonowego w C.

z dnia 20 lipca 2021 r., sygn. akt XVI K (...)

**uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi
Rejonowemu w C. do ponownego rozpoznania.**

UZASADNIENIE

M. G. został oskarżony o to, że w okresie od dnia 1 kwietnia 2019 roku do dnia 28 lipca 2019 roku w C. uchylał się od wykonania obowiązku alimentacyjnego z mocy wyroku Sądu Okręgowego w C. I Wydziału Rodzinnego za sygn. akt II RC (...) z dnia 4 grudnia 2012 roku w kwocie po 400 zł płatnych na utrzymanie swojego syna M.G. wskutek czego łączna wysokość powstałych wskutek tego zaległości

stanowi równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych, tj. o czyn z art. 209 § 1a k.k.

Wyrokiem z dnia 20 lipca 2021 r., sygn. akt XVI (...), Sąd Rejonowy w C. uznał oskarżonego M.G. za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu, opisanego w części wstępnej wyroku, stanowiącego występki z art. 209 §1a k.k. i za to z mocy art. 209 § 1a k.k. wymierzył mu karę 3 miesięcy pozbawienia wolności.

Wyrok zawierał również rozstrzygnięcia w przedmiocie kosztów procesu.

Orzeczenie to nie zostało zaskarżone zwyczajnym środkiem zaskarżenia i uprawomocniło się w dniu 28 lipca 2021 r.

Powyższy wyrok został zaskarżony w całości kasacją, wywiedzioną na korzyść oskarżonego przez Prokuratora Generalnego, który podniósł zarzut rażącego i mającego istotny wpływ na treść wyroku naruszenia przepisów prawa karnego procesowego, a mianowicie art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k. i art. 366 § 1 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k., polegające na zaniechaniu wyjaśnienia wszystkich istotnych okoliczności sprawy, dotyczących uprzedniej karalności oskarżonego, co doprowadziło do niedokładnego określenia czynu przypisanego oskarżonemu i skazania M. G. wyrokiem z dnia 20 lipca 2021 r., sygn. akt XVI K (...), za cały zarzucany mu aktem oskarżenia czyn z art. 209 § 1a k.k., popełniony w okresie od 1 kwietnia 2019 r. do 28 lipca 2019 r., podczas gdy za występki na szkodę tego samego małoletniego pokrzywdzonego, zamykający się w granicach od 12 kwietnia 2019 r. do 23 stycznia 2020 r., oskarżony został już uprzednio prawomocnie skazany wyrokiem Sądu Rejonowego w C. z dnia 25 stycznia 2021 r., sygn. akt XVI K (...).

Podnosząc powyższy zarzut, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w C. do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się oczywiście zasadna.

Skarżący ma bowiem rację wskazując, że na skutek niewyjaśnienia wszystkich okoliczności sprawy oraz nieprzywiązania należytej wagi do konieczności precyzyjnego określenia czasu popełnienia przypisanego oskarżonemu czynu, organ *meriti* nie dostrzegł, że wobec M. G. , w dniu 25 stycznia 2021 r., w sprawie toczącej się przed Sądem Rejonowym w C., sygn. akt XVI K (...), zapadł wyrok, na mocy którego ww. skazano za popełnione w okresie od 12.04.2019 r. do 23.01.2020 r. przestępstwo niealimentacji polegające na uchylaniu się od obowiązku alimentacyjnego, określonego co do wysokości wyrokiem Sądu Okręgowego w C., sygn. akt II RC (...), na rzecz małoletniego syna M. G.. Czyn ten został zakwalifikowany jako wyczerpujący znamiona określone w art. 209 § 1a k.k. Opisany wyrok uprawomocnił się w dniu 27 lutego 2021 r. (k. 132 akt sprawy XVI K (...)).

Treść powyższego orzeczenia jednoznacznie wykluczała zatem możliwość ponownego pociągnięcia oskarżonego do odpowiedzialności karnej za zachowania, wyczerpujące znamiona przestępstwa niealimentacji, popełnionego na szkodę małoletniego M. G., zaistniałe w okresie od 12 kwietnia 2019 r. do dnia 28 lipca 2019 r. Za te zachowania oskarżony został już bowiem wcześniej prawomocnie skazany. Sąd *meriti*, wydając zaskarżony wyrok, nie miał w swej optyce tych okoliczności. Ten stan rzeczy, choć nie jest równoznaczny z wydaniem orzeczenia wbrew przeszkodzie procesowej w postaci powagi rzeczy osądzonej, świadczy jednak o rażącym naruszeniu wyeksponowanych w kasacji przepisów art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k. oraz art. 366 § 1 k.p.k. (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 stycznia 2001 r., V KKN 504/00, OSNKW 2001/7-8/57). Jest to przy tym naruszenie, którego istotny wpływ na treść orzeczenia nie może budzić jakichkolwiek wątpliwości.

W tym stanie rzeczy należało przyjąć, iż autor nadzwyczajnego środka zaskarżenia wykazał w sposób jednoznaczny, że w sprawie zaktualizowała się podstawa kasacyjna z art. 523 § 1 k.p.k. Powyższe umożliwiło rozpoznanie kasacji w trybie art. 535 § 5 k.p.k. oraz uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w C. do ponownego rozpoznania.

W postępowaniu ponownym, sąd pierwszej instancji, mając na uwadze wskazania Sądu Najwyższego, przeprowadzi rzetelne postępowanie dowodowe,

prawidłowo ustali czas popełnienia czynu będącego przedmiotem osądu, uwzględniając także treść prawomocnych wyroków skazujących oskarżonego za przestępstwo niealimentacji. Oceniając, z perspektywy prawnokarnej ww. czyn, sąd dokona prawidłowej wykładni art. 209 § 1 k.k., zwracając uwagę na wszystkie określone w nim znamiona. Będzie pamiętał także o tym, że do ewentualnego przypisania przestępstwa z art. 209 § 1a k.k. konieczne jest stwierdzenie, iż sprawca naraża osobę uprawnioną na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych. W uchylonym wyroku, mimo przyjęcia ostatnio wspomnianej kwalifikacji prawnej, znamię to - na co trafnie zwrócił uwagę skarżący - nie zostało odzwierciedlone w opisie przypisanego oskarżonemu czynu. Sąd Rejonowy winien przy tym pamiętać o wiążącym go zakazie *reformationis in peius*.

Po przeprowadzeniu ponownego postępowania sąd pierwszej instancji wyda orzeczenie realizujące standardy sprawiedliwości materialnej i proceduralnej.

Kierując się powyższą argumentacją, Sąd Najwyższy orzekł jak w części dyspozytywnej wyroku.